

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نگهداری از

گیاهان آپارتمانی

تهیه و تنظیم :

مهندس نادر نارونی

کورس هایل مقدم

کتابخانه
موسسه تخصصی زبان

نام کتاب : نگهداری از گیاهان آپارتمانی
تهیه و تنظیم : نادر نارونی ، کورش هایلی مقدم
ناشر : سازمان پارکها و فضای سبز شهر تهران
تعداد : ۵۰۰۰
چاپ اول : بهار ۱۳۷۲
چاپخانه : فارابی
طرح و اجرا : عبدالحسین هراتی
تلفن : ۷۸۶۳۳۴۳

انسان شهری بواسطه مشغله‌هایی که در طی روز داشته، انواع و اقسام برخوردارها و تنش‌ها را در جامعه ماشینی شده عصر خود متحمل می‌شود. او فطرتاً در ساعاتی از زندگی روزانه خویش به آرامش و سکوتی که تعدیل‌کننده اینگونه تنش‌ها و تحریکات باشد، نیازمند می‌باشد.

این آرامش فقط در یک محیط دور از دغدغه و هیاهوی شهر حاصل می‌گردد. بدان معنی که میل به غرق شدن در طبیعت زیبا را دارد، از طرفی برای همگان خروج از حدود شهرها و گذران چندی از عمر خویش در محیطی بکر و دست‌نخورده، به دلایل گوناگون مقدور نمی‌باشد.

بنابراین با تدابیری چون دعوت فضای سبز بگونه‌ای مصنوعی به منازل، می‌توان تا حدودی محیط را جهت آرامش برای او مهیا ساخت. از اینرو انسانها علاقه زیادی به نگهداری گیاهان آپارتمانی بعنوان نشانه‌ای از طبیعت در خانه خویش دارند.

از آنجائیکه مراقبت از گیاهانی که در داخل منازل کاربرد دارند، در بعضی مواقع هزینه‌های گزافی را بر شخص تحمیل می‌کند، لذا آشنایی و شناخت دقیق از روند نگهداری و مراحل سازش دهی این گیاهان در مجموعه فضای سبز مصنوعی منازل از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

چه بسا بارها دیده شده که عده‌ای با اختصاص هزینه‌های فراوان، اقدام به خرید کمیابترین و زیباترین گیاهان آپارتمانی نموده، ولی بدلیل عدم آگاهی کافی در امر نگهداری، در طول مدت کوتاهی آنها را از دست داده و عملاً میل و علاقه اولیه خود را نیز از دست می‌دهند.

در راستای مدیریت نوین شهردار محترم تهران، سازمان پارکها و فضای سبز

شهر تهران، بخوبی قابلیت خود را در کشاندن طبیعت سبز به داخل آلوده‌ترین شهر دنیا نشان داد و با امید کاهش تنش‌های مختلف با تمامی تلاش خود سعی در خدمت به کلیه اقشار ملت را در سر می‌پروراند. فضای سبز موجود شهر، کارنامه این عملکرد درخشان می‌باشد ولی مردم خود به عنوان پایه و هدف اصلی با رعایت اصول صحیح نگهداری می‌توانند، خادمان واقعی خود را در این روند یاری دهند. لهذا باب دیگر خدمت سازمان پارکها در آموزش مردمی نیز می‌باشد که با این هدف سازمان پارکها سعی بر بسط فعالیت‌های خود و کشاندن دامنه آن به خانه می‌نماید در این راستا بطور دائم جزوات آموزشی مختلفی تهیه و تدوین گشته است که جزوه حاضر یکی از آنها می‌باشد که توسط کارشناسان معاونت آموزش و پژوهش سازمان پارکها تهیه و تدوین گشته است. علاقه‌مندان به این گونه مسائل می‌توانند بطور مستمر با سازمان پارکها و فضای سبز ارتباط فرهنگی برقرار کرده و کلیه کارشناسان این سازمان با تمام قوا آماده ارائه خدمت به ملت عزیز و بالخصوص مردم محترم شهر تهران می‌باشند.

واحد انتشارات معاونت آموزش

و پژوهش سازمان پارکها و

فضای سبز شهر تهران

خرید گیاهان آپارتمانی

خرید گل و گیاه مورد نظر اولین گام می‌باشد که از مسائل خاص خود مانند خرید از سهل الوصول‌ترین مکان و یا تهیه نمونه‌های بهتر و ارزانتر و غیره تبعیت می‌نماید و مهمترین مسئله در هنگام خرید آنست که با توجه به شرایط خاص گلخانه و گلفروشی که آن را متمایز از شرایط منزل می‌نماید، ممکن است گیاهی را با جلوه‌های زیبا در آنجا ببینیم که با قرار گرفتن در شرایط منزل ظرف مدت کوتاهی لطافت و زیبایی خود را از دست دهد و یا بالعکس دچار تغییراتی بهتر گردد.

از اینرو اساسی‌ترین مسئله‌ای که می‌تواند در موفقیت یا عدم موفقیت هدف (که همانا نگهداری گیاهان آپارتمانی است) نقش بازی کند نحوه انتخاب گیاه در مرحله خرید می‌باشد. عوامل محیطی چون شدت نور، گرما، رطوبت و آبیاری در خانه با شرایط گلخانه‌ای متفاوت است و چه بسا گیاه در شرایط گلخانه‌ای بر راحتی گل دهد، لیکن در شرایط داخل منزل این توانایی را نداشته باشد.

در هنگام خرید گیاه بایستی آن را از نظر شادابی و کثرت شاخ و برگ بررسی نموده تا حاوی جوانه‌های رویشی فعال باشند، که این خود نشاندهنده رشد سریع آن می‌باشد و ساقه نیز بایستی آنقدر قوی و تنومند باشد که بر راحتی قادر به تحمل وزن قسمت‌های فوقانی گیاه باشد. بنابراین از خرید گیاهان ضعیف و آفت زده اجتناب نموده و برگها و جوانه‌های در حال رشد را از نظر عدم آلودگی به آفت بدقت نگاه کنید.

گام دوم در این راه مسئله قیمت گیاه است که طبعاً پائین‌ترین قیمت‌های ارائه شده از آن تولید کنندگان و عمده فروشان بوده و گل فروشان جزء، بالاترین قیمت‌ها را مطرح می‌سازند، اما گلخانه‌های کوچک یا فروشگاههای محلی از

قیمت‌های متوسطی برخوردار می‌باشند، بهر صورت علیرغم قیمت پائین گلخانه‌ها و تولید کنندگان بزرگ، در هنگام خرید حق انتخاب تا حد زیادی از انسان سلب می‌گردد زیرا ایندسته فروشندگان تمایل به فروش عمده گیاهان خود دارند. بنابراین با در نظر گرفتن این محدودیت انتخاب، خرید از گل‌فروشی‌ها با صرفه‌تر خواهد بود. البته با توجه به این نکته که گاهی اوقات بدلیل عدم وجود شرایط مناسب، گیاهانی که ماهها در این شرایط یا در اثر عدم مهارت گل‌فروشها در نگهداری، ضعیف گشته‌اند را به خریدار عرضه می‌نمایند. تمامی این موارد اهمیت انتخاب اصلح را در هنگام خرید روشن می‌سازد.

در مجموع عواملی چون سهولت تکثیر و مدت زمان رشد تا مرحله بازاری و نحوه نگهداری گیاه در قیمت تمام شده تاثیر دارند برای مثال حسن‌یوسف و شمعدانی که براحتی از طریق قلمه‌زدن تکثیر یافته و ارزانتر از گیاهانی چون نخلهای کنتیا که زمان لازم جهت جوانه زنی آنها بین ۸ الی ۱۲ ماه بوده و سرعت رشد کندی نیز دارند، می‌باشند.

پس از خرید گیاه جهت انتقال آن به منزل، آن را حتماً درون کیسه‌های پلاستیکی و کاغذی بسته‌بندی نموده و بدین نحو از شوک وارده در اثر تغییر ناگهانی هوا و دمای محیط جلوگیری بعمل آورید زیرا در هر دو مورد یعنی در زمستان هوا و بادهای سرد و در تابستان هوای بسیار گرم و تابش شدید آفتاب می‌تواند به گیاه خسارت وارد آورد.

شرایط محیط و سازگاری گیاه

پس از خرید گیاه، اولین مسئله‌ای که برای گیاهان تازه خریداری شده مطرح می‌باشد شوک وارده به گیاه در طی زمان حمل آن از محیط مناسب تولید به منزل

می‌باشد با توجه به اینکه گیاه هیچ‌گونه مرحله واسطه‌ای را طی نمی‌کند، این تغییر ناگهانی محیط همچون آب و هوا، نور و دما باعث تغییراتی در متابولیسم آن می‌شود از قبیل توقف رشد و احتمالاً ریزش تعدادی از برگ‌ها و حتی در پاره‌ای مواقع مرگ گیاه را در پی دارد.

گیاهان آپارتمانی مناسب آندسته از گیاهانی هستند که قبل از مرحله فروش یکدوره مراحل حدواسط را از گلخانه و گل‌فروشی طی نموده باشند، تا قابلیت سازش با محیط منزل را به آرامی کسب نمایند.

نحوه ایجاد چنین قابلیت بدینصورت است که نور و رطوبت را بتدریج به حدود شرایط منزل کاهش داده و آبیاری و کوددهی را نیز از آن نظم قبلی خارج می‌سازند. «بطور خلاصه شرایط مشابه شرایط منزل را بتدریج در گل‌فروشی فراهم می‌آورند» اگر گیاهی قادر به این نوع سازگاری نگردد، این عدم توانایی در سازگاری را می‌توان از شکل ظاهری‌اش مشاهده کرد. بدینصورت که اکثر آ رنگ سبز کم‌رنگی دارند و از جهتی بسیار کم برگ هستند و رشد کمی را نشان می‌دهند در حالیکه گیاهان سازگار و سالم دارای رنگی شاداب، پوششی پر پشت و رشد رویشی بسیار خوب و سریعی می‌باشند.

در طی گذراندن این مرحله گیاهانی که قادر به سازش نباشند، بایستی دوباره به گلخانه عودت داده شوند تا پس از گذراندن زمان بیشتر و قویتر شدن قادر به گذران مراحل سازگاری باشند. در مورد گیاهان استوایی بهترین روش بدینصورت است که ابتدا خاک آن را کاملاً مرطوب نموده و در طی مراحل سازگاری، کم‌کم گیاه را در معرض نور مستقیم و شدید طبیعی قرار داده و در همان زمان رطوبت را کاهش می‌دهند و طی مدت ۱ الی ۲ ماه گیاه را با همان تناوب معمول در منزل آبیاری نموده و شرایط را به حد آستانه شرایط منزل سوق می‌دهند.

نحوه نگهداری

برای اینکه گیاه را در حالتی طبیعی بصورت شاداب داشته باشیم يك سری عملیات محافظتی منظم لازم است که بایستی به آنها توجه نمود. این سری عملیات نگهداری بر دو عمل پایه استوار است، که در مورد هر يك جداگانه می‌توان به تفسیر بحث و ارائه طریق پرداخت.

این دو عمل عبارتند از: آبیاری و کوددهی.

بازرسی: بخش مهمی از عمل نگهداری را بازدیدهای منظم و مکرر از گیاه تشکیل می‌دهد که در آن تشخیص و کنترل آفات و بیماری‌های احتمالی مد نظر می‌باشد چه بسا گاهی دیده شده که گیاهانی بسیار قیمتی و کمیاب در اثر همین عوامل نابود گشته‌اند.

همانگونه که برای ارتقاء سلامتی، اشخاص سالیانه حداقل یکبار به پزشک جهت معاینه کلی مراجعه می‌کنند، برای يك گیاه نیز می‌بایست هر يك یا دو هفته یکبار آزمایش سلامتی انجام گیرد. برای اینکار کافی است که گیاه را در معرض نور شدید قرار داده و هرگونه علامت بیماری، آفت و یا علت عدم رشد را بررسی کنند.

در این جستجو وجود يك ذره بین دستی کمک بسیار موثری می‌تواند انجام دهد. در این جستجو برگها را از هر دو سطح یعنی سطح رویی و زیری بدقت بررسی نموده و به همین ترتیب دمبرگ و ساقه و سطح خاک و... را نیز مورد توجه قرار می‌دهند. برگ‌های جوان و کوچک مناسبترین مکان برای حمله آفت است. این بررسی چند دقیقه‌ای بسیار حائز اهمیت می‌باشد.

شستشوی گیاه: دومین مسئله مهم در مجموعه مراحل نگهداری، شستشوی سطح برگها می باشد. در فضای طبیعی این عمل توسط باران صورت می گیرد و یا انسان بطور مصنوعی توسط آبیاری و آبپاشی، گرد و خاک و دوده‌ای را که بر روی سطح برگها قرار گرفته و مانعی برای نفوذ نور و انجام عمل فتوسنتز محسوب می شود، برطرف می سازد. به هر صورت این روشها در رابطه با گیاهان آپارتمانی عملی نیست. بنابراین بایستی برگها را بطور مصنوعی شستشو داد و با این عمل علاوه بر پاکیزگی، حشرات و تخم آنها را نیز از سطح برگها می زدایند.

جهت این شستشو چندین راه وجود دارد و انتخاب راه بهتر بسته به نظر

شخص و اندازه گیاه می باشد؛

- در مورد گیاهان کوچک می توان آنها را براحتی درون حمام یا سینی

ظرفشویی قرار داده و توسط اسپری پاش، با آب آنها را شست و آب اضافی

نیز زهکشی شده و در سینی می ریزد.

- در مورد گیاهان بزرگتر می توان گیاه را در وان حمام قرار داده و به مدت ۵

دقیقه آنرا زیر دوش آب با فشار کم و با درجه حرارتی برابر درجه حرارت

هوا شستشو داد. در طی این عمل گلدان را باید چرخاند تا از شسته شدن

برگها کاملاً مطمئن شد. این عمل را هر ماه یکبار انجام می دهند.

- سطح برگ گیاهان بزرگ را می توان با اسفنج خیس تمیز نمود.

این نکته قابل ذکر است که اگر آب منطقه‌ای حاوی املاح زیادی باشد،

روش اسپری و زیردوش قرار دادن گیاه موجب ایجاد لکه‌های سفید رنگ بر روی

برگها می گردد. از اینرو توصیه می شود از اسفنج جهت شستشو استفاده شود.

مواد شفاف کننده برگها: در حال حاضر انواع و اقسام فراوانی مواد براق کننده

برگی در بازار یافت می شود که قادرند به گیاه جلوه‌ای براق و شاداب دهند. از

طرفی در اکثر منابع باغبانی بر زیان آور بودن این مواد از نظر سلامتی گیاه اشاره شده و علت را نیز مسدودیت روزنه‌های گیاهی ذکر می‌کنند.

اکثر این براق‌کننده‌های برگ‌گی، آسیبی به گیاهان آپارتمانی نمی‌رسانند و تنها معدودی از آنها بر روی برگ‌های جوان و خصوصاً روزنه‌های هوایی گیاه تاثیر زیان‌آور دارند. از طرفی دیگر انسداد روزنه‌ها در گیاهان مانند انسداد منفذهای پوست در انسان نمی‌باشد و زیان آنچنانی محسوب نمی‌گردد.

در اکثر گلخانه‌های پرورشی از اسپری مواد شیمیایی به منظور مواد ضد خشکی در طی زمان نشاء کاری استفاده می‌کنند. این نوع مواد با بستن روزنه هوایی گیاه باعث جلوگیری از خروج رطوبت گیاه میشوند.

از نقطه نظری دیگر، چون اکثر روزنه‌ها در سطح زیرین برگ‌ها وجود دارند پس بعلت عدم پاشیده شدن این مواد به آنها نمی‌توانند چندان نقش زیانباری هم داشته باشند. البته جهت اطلاع بیشتر باید اذعان نمود که ترکیبات شیمیایی این مواد نیز با هم تفاوت‌هایی دارند.

بعضی از برگ‌ها خود براق بوده و حاوی لایه‌ای چرب هستند و به همین علت گرد و غبار محیط را جذب می‌کنند ولی انواع دیگر این چنین نیستند. با توجه به نوع گیاه، خریدار بایستی از چند نوع اسپری به شکل امتحانی استفاده نموده و سپس بهترین نوع را انتخاب نماید.

یکسری براق‌کننده‌های دست‌ساز نیز وجود دارند که در ایام قدیم در بین مردم رواج زیادی داشته است از قبیل شیر و روغن سالاد. البته استفاده از روغن سالاد زیاد توصیه نمی‌شود، زیرا لایه‌ای چرب و نازک را در سطح برگ ایجاد میکند ولی استفاده از شیر بی‌ضررتر و ضمناً ارزان و در دسترس همگان میباشد.

در مورد گیاهان کرکدار (پرزدار) منطقه استوایی مانند بنفشه آفریقایی و...

بایستی در نظر داشت که از پاك نمودن سطح برگها با دست و مواد شیمیایی و براق کننده‌ها و غیره امتناع ورزید. زیرا این عمل احتمالاً باعث شکسته شدن و آسیب دیدگی آنها می‌شود و در مورد این گیاهان تنها بایستی از اسپری آب خالص و هم‌دما با درجه حرارت اتاق و یا کمی گرمتر از آن استفاده نمود. گیاهان گاهی اوقات به آبی سردتر یا گرمتر از محیط (حداقل $\pm 5^{\circ}\text{C}$) حساسیت نشان داده و پیرو این حساسیت لکه‌های زرد رنگی را بر روی برگ ظاهر می‌سازند و این رنگ زرد و یا حتی کم‌رنگی و بی‌رنگی نتیجهٔ نابودی کلروفیل در آن قسمت‌ها می‌باشد.

عده‌ای از گیاهان حاوی لایه نازک پوششی در سطح برگ هستند که در هنگام پاك نمودن سطح برگ نباید آن لایه از بین برود زیرا گیاه آسیب می‌بیند. بعنوان مثال گیاهان Bromeliads بر روی برگ خود دارای پوشش نقره‌ای رنگی هستند. این پوشش نقش زینتی به گیاه داده و از طرفی دیگر عبارت از سلول‌هایی هستند که قادرند مستقیماً آب را از برگ جذب نمایند.

کاکتوسها و گیاهان گوشتی دارای کوتیکول مومی بوده که بر راحتی با

انگشت از سطح آنها پاك ميگردد و همين پوشش، لايه‌اي محافظ است كه مانع خروج آب از گياه مي‌گردد و بواسطه همين خصوصيت، اين گياهان قادرند در آب و هواي گرم و خشك مقاوم باشند.

بنابراين بايد دقت كنيد كه نبايد از براق كننده‌هاي برگي و ساير پاك كننده‌ها در مورد كاكئوسها و گياهان گوشتي استفاده كرد.

چیدن (سرچینی): Pinching

يكي از معمولترين كارها در رابطه با گياهان آپارتماني عبارت از چیدن است كه به بياني چیدن قسمتهای رویشی فوقانی گیاه می‌باشد.

معمولاً سلولهای مریستمی گیاه منشأ تولید مواد شیمیایی بنام هورمون هستند كه از این دسته مواد، اكسین را می‌توان نام برد كه به شكل مداوم به سمت پائین ساقه در حرکت بوده و اثری ممانعت كننده بر روی رشد جوانه‌های پائین ساقه داشته و از ایجاد شاخه‌زایی جانبی نیز جلوگیری می‌كند و تنها اثر فعال كننده‌اش بر روی نوك ساقه (جوانه انتهایی) می‌باشد.

از اینرو می‌توان گفت که جوانه‌های پائینی بعلت تراکم اکسین بیشتر به حالت نهفته باقی می‌مانند. مقدار کمیت اکسین با رشد جوانه‌ها رابطه عکس داشته و از آنجائیکه هر چه در ساقه رو به بالا برویم مقدار اکسین کمتر می‌شود پس حالت خروج جوانه‌ها از خواب سریعتر می‌گردد.

در هر حال با چیدن جوانه انتهایی جلوی تولید و انتقال اکسین به پائین گرفته شده و در این حالت نزدیکترین جوانه به راس که آمادگی رشد سریعتر را دارد شروع به رشد نموده و خود بعنوان محل ساخت اکسین نقش ممانعتی خود را بر روی سایر جوانه‌های نهفته اعمال می‌کند و گاهی اوقات جوانه‌های نزدیک به راس در شرایط تقریباً مساوی قرار داشته و هم زمان شروع به رشد نموده که حاصل کار پرپشت شدن گیاه میشود.

عمل چیدن باید بصورت مداوم در گیاه صورت گیرد تا گیاه پرپشت‌تر گردد. گیاهان آپارتمانی پر برگ رونده همواره نیاز به چیدن جوانه انتهایی بطریق فوق دارند. از جمله این گیاهان می‌توان به حسن یوسف، گوجه‌فرنگی زینتی، برگ بیدی و... اشاره کرد.

هرس

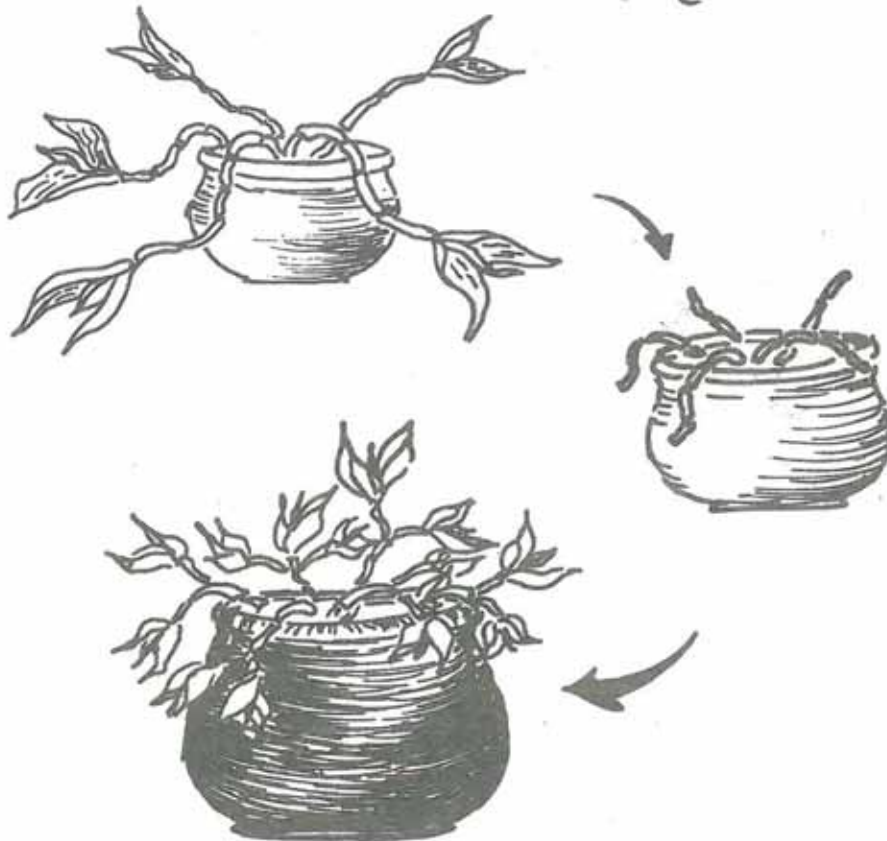
- هرس همواره در مورد گیاهان فضای آزاد مطرح بوده و از اینرو هرس گیاهان آپارتمانی مورد فراموشی قرار گرفته است. هرس چندین نقش عمده دارد؛
- باعث شاخه‌ای شدن، رشد سریع‌تر و ایجاد یک گیاه جذاب‌تر و پرپشت می‌شود.
 - باعث جذب قسمت‌های بیمار و مبتلا به آفت قبل از سرایت آن به سایر بخشها می‌گردد.

هرس احیاء گیاه

هرس احیاء، نوعی هرس است که برای بهبود وضع ظاهری گیاهانی که بر اثر غفلت در مراقبت (نور کافی و غیره) دارای ساقه‌های عاری از برگ و ناموزون شده‌اند، بکار می‌رود. بدین منظور چنین گیاهانی احتیاج به هرس بخشهای انتهایی رشد گیاه داشته به نحوی که تنها حدود ۲/۵-۵ سانتیمتر از ساقه‌های بدون برگ آن باقی بماند.

پس از گذشت چند هفته رویش جدیدی از ناحیه جوانه‌های برگ‌گی آغاز خواهد شد که با انجام هرس صحیح و بهبود شرایط رشد، گیاه در عرض چند ماه دوباره جذابیت و زیبایی خود را بدست خواهد آورد.

این نوع هرس زمانی قابل اجراء است که گیاه دارای سیستم ریشه‌ای قوی و از نظر ذخائر کربوهیدراتی غنی باشد. در مورد گیاهان ضعیف باید از روش دیگری استفاده کرد که بشرح ذیل است:

ابتدا باید عامل اصلی ضعف را تشخیص داده و در جهت رفع و اصلاح آن اقدام نمود. با این عمل گیاه بنیه لازم را کسب نموده و از آن حالت خواب خارج خواهد شد. اما در صورتیکه گیاه پس از این اصلاح تنها در قسمتی از خود علائم سبز شدن و رشد را نشان دهد، دیگر بخشهای مریض و یا خشک را باید هرس نمود.

هرس بوسیله تنک کردن

تمامی گیاهان را نمیتوان هرس نمود یا جوانه انتهایی آنان را چید. بسیاری از گیاهان از جمله سرخسها که دارای روزت Roset هستند، برگهای جدید خود را از سطح خاک خارج می‌سازند و چیدن یک برگ، شاخه‌زایی را در گیاه تحریک نمی‌کند و بایستی در این موارد قطع از پایه و از ساقه‌های زیرزمینی صورت گیرد.

گیاهانی که کمتر نیاز به هرس دارند

عده‌ای از گیاهان بندرت نیاز به هرسهایی از نوع موارد گفته شده دارند (بجز هرس شاخ و برگ خشک) و انجام هرس باعث آسیب این دسته از گیاهان و ایجاد اشکال غیرطبیعی می‌شود. در جدول ۱ اسامی گیاهانی از این قبیل آورده شده است.

جدول ۱:

سانسوریا	دیفن باخیا	بنفشه آفریقایی
اسپاتی فیلوم	کاج مطبق	آکمیا
	ارکیده	کاکتوس
	فونیکس	آگلونما
	آگاو	دراسنا

هرس گیاهان آپارتمانی گلدار

هرس گیاهان آپارتمانی گلدار نیز از همان اصول کلی هرس پیروی می کند. هرس گل‌های پژمرده، پیر یا دانه دار، عمر مفید گلدهی را در گیاه افزایش می دهد. این بدان علت است که اگر گیاه در مسیر تولید دانه باشد، بیشترین انرژی خود را در این مسیر صرف نموده و بالطبع این انرژی صرف جوانه های جدید گل نخواهد شد. در این مورد استثنا نیز هست و آن در مواقعی است که میوه گیاه نقش تزئینی دارد. (مثال: Christmas cherry)، یا هنگامی که تصمیم به بذرگیری از گیاه باشد. جدول شماره ۲ فهرست گیاهانی است که شکوفه های آنها را نباید هرس نمود.

جدول ۲:

نیدولاریوم

مارچوبه

کاکتوس جاسنجاقی

تاج ریزه زمینی

آگلونما

پیچ شمعی یا مومی

هرس برای مقابله و کنترل آفات و امراض

معمولاً زمانی افراد متوجه آفت یا بیماری گیاه خود می شوند که این معضل کل گیاه را در بر گرفته، در صورتیکه هرگاه هرس قسمت های آلوده زمانی انجام گیرد که بیماری یا آفت تازه به جوانه یا برگ های جدید زده باشد، این

عمل می‌تواند نقش مهمی در کنترل بیماری یا آفت داشته باشد. از طرفی عموماً سمپاشی در داخل آپارتمان متداول نمی‌باشد.

تعویض گلدان و نشاء کاری

یکی از متداولترین و معمولترین کارهایی که در مورد گلهای گلدانی در خانه انجام می‌گیرد تعویض گلدان می‌باشد. از لحظه نشاء کردن يك قلمه در گلدان تا آخرین مرحله که رشد گیاه کامل می‌گردد، بایستی چندین بار گلدان آن را تعویض نمود، زیرا گیاه در حال رشد است.

برای انجام این کار بایستی گیاه پر ریشه باشد تا محیط کشت بزرگ جدید بتواند به گیاه امکان رشد بیشتر و جذب بیشتر آب و مواد غذایی را بدهد. اما اکثر اوقات مردم زمانی این کار را انجام می‌دهند که ضرورتی احساس نمی‌شود و این عمل را به کرات انجام می‌دهند.

ولی اول نیاز به دانستن زمان تعویض بوده و سپس باید اقدام به این کار نمود.

زمان تعویض گلدان

عوامل چندی در تعویض گلدان کوچک به بزرگتر دخیل می‌باشند:

- یکی زمانی است که قسمت هوایی گیاه به اندازه‌ای بزرگ شده که وزن آن با وزن ریشه و گلدان توازن ندارد و گلدان براحتی واژگون می‌گردد، در این صورت با تعویض گلدان کوچک به گلدان بزرگتر هم محیط کشت بیشتری در اختیار این توده حجیم گیاهی قرار داده می‌شود و هم گلدان واژگون نخواهد شد.

- از نقطه نظر نیاز آبی اگر گیاه به رطوبت دائمی احتیاج داشته باشد و ریشه‌های پرپشت آن در گلدان کوچکی واقع شده باشند، گیاه سریعاً آب

کم موجود را مصرف نموده و دچار کمبود رطوبت خواهد شد و این ریشه‌ها، مواد غذایی اندک را نیز سریعاً مصرف می‌نمایند. پس گیاه همیشه نیاز به آبیاری و کوددهی خیلی سریع خواهد داشت و این تناوب آبیاری و کوددهی خیلی سریع خواهد بود. در این زمان نیز تعویض گلدان مناسب می‌باشد.

- مد نظر قرارداد این که آیا عدم رشد طبیعی گیاه ناشی از بی توجهی در مراقبت از آن بوده یا به علت عدم رعایت نیازهای گیاهی است، که این مسئله در تشخیص زمان تعویض گلدان نقش خواهد داشت.

- اگر گیاهی دارای حجم متناسب با خاک باشد، اما به دلایل فیزیکی، کیفیت خاک نامطلوب باشد، فرضاً خاک کوبیده شده یا نوع آن مناسب نباشد، باز در این حالت گیاه نیاز به تعویض خاک و یا بافتی بهتر و بدنبال آن تعویض گلدان دارد.

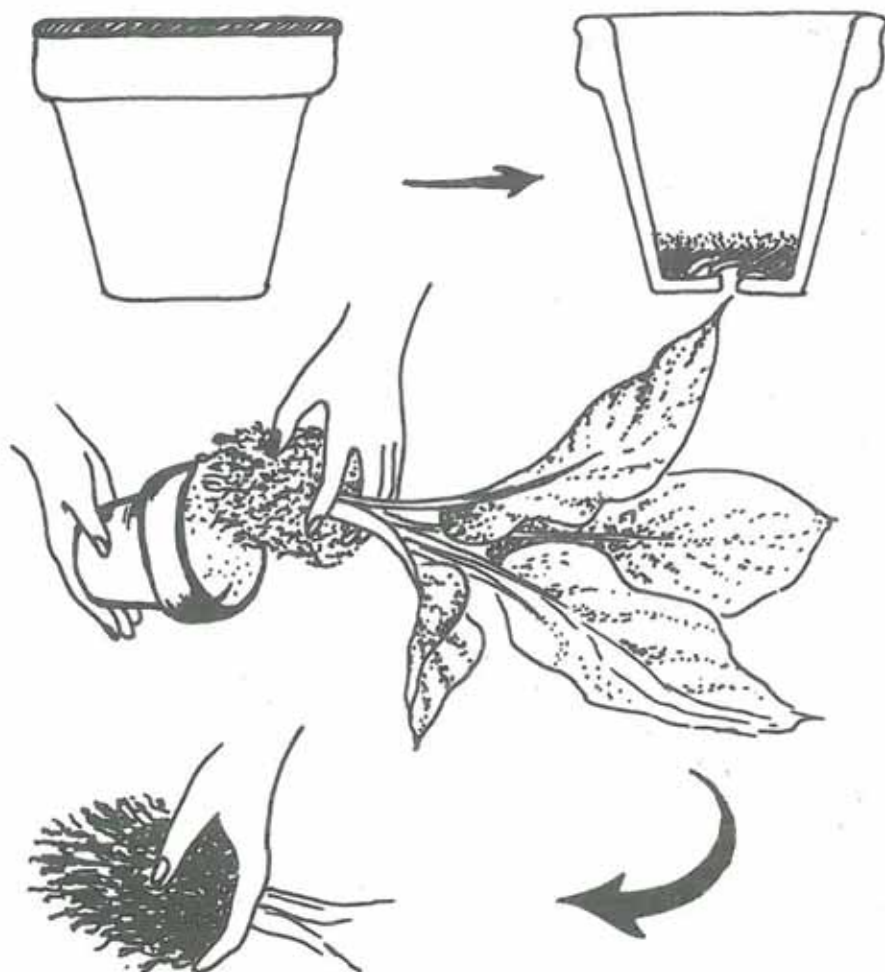
در مجموع در زمانی که گلدان کوچکتر از نیاز گیاه می‌باشد و در پی آن ریشه‌ها از سطح خاک بیرون می‌آیند در بعضی موارد ریشه‌ها چنان نیرویی به ته گلدان وارد می‌سازند که باعث شکستگی آن می‌شود (این پدیده در گیاهانی مانند دراستنابوفسور رخ می‌دهد) در این صورت بایستی اقدام به تعویض گلدان نمود.

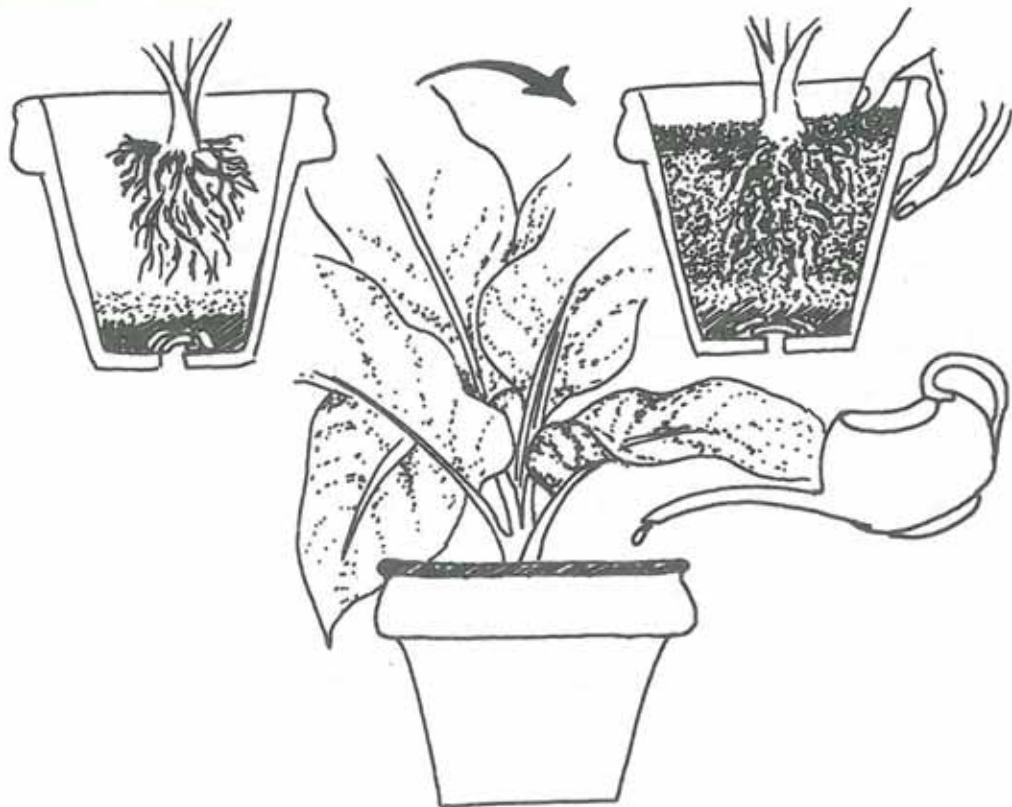
اغلب باغبانان هنگامی که ریشه‌ها از سوراخ ته گلدان بیرون زده‌اند و یا با تراکم زیاد به جدار داخلی گلدان چسبیده و به هم پیچیده‌اند اقدام به تعویض گلدان می‌کنند. این روش چندان قابل اعتماد نیست چون گاهی ریشه در جستجوی آب و هوا و مواد غذایی به سمت سوراخ زهکشی رشد می‌کند اما چرخش ریشه‌ها با تراکم فراوان در جدار داخلی گلدان علامت بسیار مناسبی می‌باشد.

در مورد زمان تعویض گلدان فصل خاصی در نظر گرفته نشده است ولی بهار

و تابستان که گیاه قدرت ترمیم و رشد بهتری دارد، مناسبترین وقت پیشنهاد می‌گردد. البته در مورد گیاهان گلدار از آنجائیکه در هنگام تعویض گلدان امکان ریزش گل و شکوفه مطرح است، بهترین زمان در پایان دوره گلدهی می‌باشد و تا مرحله بخواب رفتن و گلدهی سال بعد، گیاه فرصت رشد و شاخه‌زایی جدید را خواهد داشت.

برای تعویض گیاهی که قطری در حدود ۲۰ سانتیمتر دارد، میتوان آنرا برگردانده و سپس با ضرباتی ملایم به ته گلدان براحتی خارج کرده و برای پیشگیری از پراکندگی خاک گلدان بهتر است، قبل از تخلیه و تعویض آنرا مرطوب نمائیم.

در زمان تعویض باید توجه داشت که خاک گلدان از هم متلاشی نگردد و به همان صورت قالب گلدانی خارج شود. ولی در صورتیکه گل و خاک براحتی از آن خارج نگردد، بهتر است ضربات محکمتری به ته گلدان وارد نمود و اگر باز سرسختی مشاهده شود می‌توان بوسیله وارد نمودن کاردی مابین جدار داخلی گلدان و خاک فاصله ایجاد نموده و با این روش مطمئناً گیاه براحتی از گلدان خارج خواهد شد.

اگر گلدان دارای دهانه‌ای تنگ باشد باز می‌توان از کارد جهت تسهیل در خروج گیاه از گلدان همراه با خاک آن استفاده نمود و در صورت به نتیجه نرسیدن روش زیر پیشنهاد می‌گردد:

در این روش از غرقاب نمودن گلدان استفاده می‌شود، بدینصورت که گل و گلدان را در آب قرار داده تا مقداری از خاک گلدان در اثر شستشو از آن خارج گردد و اینکار آنقدر تکرار می‌شود تا خروج گیاه از گلدان دهانه تنگ میسر شود و اگر گلدان بزرگ باشد این کار را ۲ یا ۳ نفره بدینصورت انجام می‌دهند، که

گلدان را بدلیل سنگینی از پهلو خم نموده و با ضربات ملایم و چرخاندن گلدان و ضربه‌های مکرر به بدنه گلدان می‌توان خاک را تخلیه نمود و چون ساقه محکم است، لحظه‌ای که از تخلیه خاک متصل به جدار داخلی گلدان اطمینان یافتیم سعی در بیرون آوردن گیاه از خاک می‌نمائیم و برای اینکه قسمت فوقانی گیاه آسیب کمتری متحمل شود، بهتر است آن را به کمک ریسمان و طناب و روزنامه بپیچیم.

باید توجه بسیار داشت که بیرون کشیدن گیاه از ساقه و سعی در خروج آن از گلدان بدترین کار می‌باشد زیرا در اثر این عمل حتماً قسمت زیادی از ریشه‌ها از گیاه جدا شده و موجب آسیب می‌گردد.

برای صرفه‌جویی در زمان، بایستی در هنگام خروج گل از گلدان، به بررسی آن از نظر بیماری و آفت نیز پرداخت. ریشه‌های سالم عموماً سفید، محکم و سفت می‌باشند (به جز چند گیاه که در آنها ریشه رنگی است مانند دراسنا) و ریشه‌هایی که قهوه‌ای رنگ و نرم و سست‌اند، نشانه‌ای از ریشه‌های مرده و پوسیده‌اند، که بایستی قبل از قراردادن ریشه در گلدان جدید هرس ریشه را روی آنها انجام داد.

در صورتیکه تراکم ریشه بسیار باشد، می‌توان قبل از قراردادن گل در گلدان جدید با انگشتان دست به آرامی ریشه‌ها را از هم باز نموده و خاک را خارج کرد.

انتخاب گلدان جدید

جهت انتخاب گلدان جدید مواردی چون اندازه و زهکشی مطرح می‌باشد. گلدان جدید بایستی از گلدان قبلی بزرگتر باشد که مقدار بزرگی آن باید حدود ۲/۵-۵ سانتیمتر عریض‌تر و عمیق‌تر از گلدان قدیمی در نظر گرفته شود. زیرا اگر گلدان خیلی بزرگتر از حد انتخاب شود، گیاه زمان بیشتری لازم دارد که ریشه‌های خود را به همه جای گلدان برساند و عملاً کود و آب در قسمت‌های دور از دسترس ریشه بدون مصرف خواهد ماند.

گلدان جدید باید حاوی سوراخهایی برای زهکشی باشد. زیرا در صورت عدم حضور آنها در ته گلدان، آب از خاک خارج نگشته و باقی ماندن آن باعث خروج اکسیژن مورد نیاز گیاه از خاک می‌گردد.

در مواردی که آب اهمیت زیادی داشته باشد و با کمبود آن مواجه باشند، برای استفاده بهتر از آن مقداری شن و ماسه را به ضخامت ۲/۵ سانتیمتر در کف گلدان ریخته و بعد روی آن خاک می‌ریزند و سطح فوقانی خاک را که در معرض مستقیم هوا قرار گرفته به ضخامت ۱ سانتیمتر با خزه اسفا گنوم یا نوع دیگری از مالچ می‌پوشانند. بدین طریق مقدار آب مصرفی جهت آبیاری تقلیل می‌یابد.

در بسیاری از موارد مشاهده می‌گردد که ریختن شن و ماسه در کف گلدانهایی که دارای سوراخ زهکشی‌اند، لازم نمی‌باشد و تنها قرار دادن چند تکه قلوه سنگ و گلدان شکسته کوچک بر روی سوراخ زهکشی به نحوی که آن را مسدود نکند، برای این امر کافی است.

به این نکته توجه کنید که پس از تعویض گلدان سریعاً جهت کاهش شوک حاصله بایستی آبیاری صورت بگیرد. مورد توصیه آخر آنست که گلدان جدید را نباید مملو از خاک نمود. زیرا در حین آبیاری، مقداری خاک شسته شده و نه تنها منزل را کثیف می‌کند بلکه آب به اندازه کافی نفوذ نمی‌کند. بنابراین بایستی سطح خاک حدود ۲ - ۳ سانتیمتر پائین‌تر از لبه گلدان باشد، گیاه را نیز نباید عمیق‌تر از قبل کاشت زیرا ساقه ظریف بوده و با واقع شدن در خاک بلافاصله امراض قارچی و باکتریایی به آن آسیب خواهند رساند.

دو گلدانه کردن گیاهان آپارتمانی

این عمل بدان معنی است که یک گیاه را که دارای گلدان رسی یا پلاستیکی است و در ته آن سوراخ زهکش نیز وجود دارد، در درون یک گلدان زیبا و تزئینی

دیگر که بدون سوراخ است قرار دهند.

فضای مابین دو جدار با موادی چون خزه، خرده سنگ و یا دیگر مواد پر می شود و این جدار دوم یا همان گلدان زینتی از طرفی مانع اتلاف آب شده و میزان دفعات آبیاری را کاهش می دهد و از طرفی دیگر تنش خشکی را کم نموده و گیاه جلوه زیباتری می یابد.

عملیات ضروری بعد از تعویض گلدان

اکثر گیاهان بعد از تعویض گلدان دچار شوک شده و پژمرده می گردند و چند روزی نیز به همین شکل پژمرده باقی می مانند. برای کاستن اثر این شوک نبایستی پس از تعویض گلدان، گیاه را در معرض نور مستقیم خورشید قرار داد (برای مدت چند روز) و گیاهان ظریف و حساس را نیز باید در زیر یک پوشش پلاستیک به مدت ۱-۲ هفته قرار داد. با این عمل رطوبت مورد نیاز گیاه برای مدت چند روزی که گیاه جهت ترمیم لازم دارد، مهیا می شود.

در صورتیکه با تمامی این موارد باز گیاه پژمرده باقی ماند، بهتر است هرس روی قسمت هوایی آن صورت بگیرد بدین شکل که یک چهارم قسمت هوایی گیاه را حذف نموده و در صورت ادامه پژمردگی هرس را باز روی آن انجام دهند.

روش‌های ویژه جهت مراقبت از گیاهان ویژه

بن‌سای: بن‌سای عبارت از هنر نگهداری درختان و درختچه‌ها به اندازه کوچک و مینیاتوری در همان شکل طبیعی است. ریشه این هنر از قرن یازدهم در چین بوده و لزومی در مسن بودن درختان در آن اندازه نیست، بلکه این جلوه پیری ترکیبی از هرس، تربیت و محدود کردن حجم خاک و غذا می‌باشد. بن‌سای یک تخصص بسیار پیچیده نگهداری از گیاهان عجیب و ناآشنا نیست، بلکه یکنوع روش نگهداری معمولی و ساده بوده که تنها نیاز به علاقه و زمان دارد.

اولین اقدام انتخاب گیاه می‌باشد که در گلخانه گیاهی را که رشد راحتتری دارد مانند کاج، سرو کوهی و... انتخاب می‌کنند. نیازی به اینکه گیاه پرشاخ و برگ باشد نبوده بلکه برعکس هرچه قدر تراکم شاخ و برگ‌ها کمتر باشد و حتی حاوی شاخه‌های مرده باشند بهتر است، زیرا چنین مشخصاتی ظاهر مسن‌تری را نشان می‌دهند.

ضمناً در حین انتخاب، گلدانی را انتخاب می‌کنند که از گلدان فعلی‌اش کوچکتر باشد.

دومین اقدام هرس شاخه بوده که البته هیچ قانون خاصی برای هرس شاخه وجود ندارد، بلکه تنها هدف ایجاد یک شکل مسن در گیاه می‌باشد.

سومین اقدام هرس ریشه می‌باشد. ریشه درخت را در سطح تحتانی بشکل افقی هرس نموده و به شکل قالب گلدان درمی‌آورند. سطح خاک را به میزان ۰/۵ سانتیمتر پائین‌تر از لبه گلدان در نظر می‌گیرند. ضمناً جهت تزئین می‌توان از تکه سنگهایی که بشکل صخره‌های مینیاتوری بوده، خزه‌ها و یا مواد دیگر تزئینی استفاده نمود. سپس گیاه تیمار شده را مدتی دور از تابش مستقیم آفتاب قرار داده و بعد کم کم آن را به نور مستقیم سازش می‌دهیم.

جهت فرم‌دهی (ایجاد شکل) درختان، به کمک سیم‌بندی که بر روی شاخه‌ها انجام می‌گیرد، مسیر رشد شاخه‌ها را تعیین کرده و حالات خمیدگی را به گیاه تحمیل می‌کنند. مدت چند ماه این سیم‌بندی حفظ می‌شود.

از آنجائیکه حجم خاک محدود است و خاک همواره بایستی مرطوب باشد، بنابراین تناوب آبیاری زیاد بوده و مواد غذایی را نیز بصورت محلول در آب، به گیاه می‌رسانند. از آنجائیکه رشد سریع گیاه هدف اساسی نمی‌باشد، پس تغذیه فراوان جهت رشد، هدف مثبت نبوده و بایستی توجه کمتری به آن مبذول داشت.

کاکتوسها و گیاهان گوشتی: از نظر طبقه‌بندی این دسته از گیاهان در گروه گیاهان خشکی پسند قرار گرفته‌اند و گاهی نیز چون کاکتوسهای هوایی Child cactus, Easter cactus, Christmas cactus نام دوست‌اند.

نحوه نگهداری از این دو گروه خشکی پسند و هوایی با هم متفاوت است. بطوریکه کاکتوسهای خشکی پسند، نور زیاد و محیط کشتی حاوی زهکشی سریع و آبیاری نامنظم در طی سال نیاز داشته، در حالیکه گیاهان هوایی (اپیفیت) به نور ملایم، محیط کشت مرطوب و مواد آلی فراوان نیازمندند.

آبیاریهای بی‌موقع، عامل اصلی مرگ در کاکتوسها و گیاهان گوشتی می‌باشند. این دسته از گیاهان از فصل پائیز تا بهار به دلیل به خواب رفتن نیازی به آبیاری منظم ندارند. بطور کلی باید این مسئله را در نظر گرفت که فاصله آبیاریها طوری تنظیم گردد که خاک یا محیط کشت گیاه کاملاً خشک گردد. ولی پس از بیدار شدن گیاه، تناوب آبیاری زیادتر شده و با خشک شدن سطح رویی خاک زمان آبیاری بعدی فرا می‌رسد.

جهت انتقال کاکتوسها می‌بایست وقتی خاک دارای حداکثر رطوبت است، عمل انتقال صورت گیرد. توصیه می‌گردد که هر ۲ تا ۴ سال گلدان را تعویض نمود. جدول شماره ۳ حاوی نام کاکتوسها و گیاهان گوشتی مناسب جهت آپارتمانها می‌باشد.

آگاو آنگوستیفولیا	زینتی و مناسب آپارتمان
شاخ بزیا	کلاه اسقف (استروفیتون آستریاس)
لیندا - بیو کارنیا	استروفیتون اورانتوم
کر آسولا - وارپته آرجنیتیا	کاکتوس بادام زمینی
کر آسولا - لیکوپودیوایدس	اکی نو سرویس گروسونی
کر آسولا - پرفوراتا	اکی نو سرویس پکتاتوس
ساق عروس	کاکتوس برگ نما (اپی فیلوهیبرید)
افوریا	پرو کاکتوس آکانتورس
گل شکمبها	ژیمنو کالیسیوم (کاکتوس زرخندان)
هاورتیا	آگاو
پیچ شمعی یا مومی	کاکتوس جاسنجاکی
گالانکوئه	کاکتوس گلوله ای
زبان مادر زن (سانسوریا)	زبان مادر شوهر
سدوم (انگوریها)	ری بوتیا
سنسیو	کاکتوس جاسنجاکی
	کاکتوس اپی فیت

سرخسها: اکثر گیاهان دسته سرخسها سایه دوست اند، ولی در زمستان که نور خیلی کم است بهتر است آنها را مستقیماً در مقابل نور آفتابی که از پنجره عبور نموده قرار داد. ولی در تابستان حتماً بایستی دور از نور مستقیم آفتاب قرار گرفته و یا حداقل پرده ای توری را مابین نور ساطع شده و گیاه قرار داد.

این گیاهان استثنائاتی را نیز از قبیل پیله آو (Cyrptomium) دارند. بیشتر سرخسها قادر به رویش در محیط خاک خشک نبوده و محیط کشت آنها بایستی همواره مرطوب باشد و همینطور باید دارای قابلیت نگهداری رطوبت و زهکشی در حد خوب باشند.

سرخسها بیشتر از سایر گیاهان آپارتمانی به رطوبت هوا حساس می‌باشند و حداقل نیاز به ۶۰-۳۰ درصد رطوبت در هوا جهت رشد دارند.

جدول ۴: تعدادی از سرخسهای مناسب آپارتمان

سرخس شاخ گوزنی	پرسیاوش - رادیانوم
بسفایج - آرثوم	پرسیاوش - تینروم
بسفایج - آندولاتوم	اسپلینیم نیدوس
بسفایج - پانکتاتوم	اسپلینیم بولبی فروم
سرخس مقدس	سرخس مقدس
سرخس معمولی	سرخس - اگزالاتا
سرخس معمولی - ترمولا	سرخس
سرخس معمولی - ویتاتا	پله آروتونریفولا
	پله ویریدیس

گیاهان گلدار

استفاده از گیاهان گلدار مانند گیاهان پیازی، اطلسی‌ها و...، بر زیبایی فضای داخل منازل می‌افزاید و با کمی مراقبت می‌توان عمر مفید این دسته از گیاهان را از یک هفته تا یکماه افزایش داد. اگر این گیاهان بتوانند به شرایط محیط

داخل منزل عادت نمایند ، از آنها در منزل استفاده میکنند در غیر اینصورت آنها را در خارج از منزل نگهداری می کنند .

این گیاهان قادرند نور زیادی را بدون تابش مستقیم تحمل کنند و نیاز به محیط کشتی مرطوب دارند .

شاخه گل

برای افزودن عمر شاخه گل‌های بریده شده می‌توان آنها را در محیطی سرد و دور از گرما و تابش مستقیم نور آفتاب و باد قرار داد . پس از چیده شدن گلها آنها را سریعاً در آب 28°C قرار داده و از مواد شیمیایی مخصوصی جهت افزایش عمر مفید گل استفاده می کنند . در صورت عدم وجود چنین موادی با استفاده از محلولی محتوی یک قاشق شکر و یک قاشق سرکه که در حجم یک لیتر آب حل شده و قرار دادن گلها در آن مشکل برطرف می گردد . ضمناً باید در نظر داشت که برگهایی که در زیر سطح آب قرار گرفته اند چیده شوند .

هنگامیکه شاخه گل را در آب قرار می دهند بهتر است ۳-۵ سانتیمتر از ساقه دوباره بریده شود و از آنجائیکه تبخیر روزانه آب صورت می گیرد ، می بایست مقداری آب را هر روز به ظرف افزود . با گذشت ۳-۴ روز از قرار گرفتن شاخه گل در آب بایستی حدود ۳-۴ سانتیمتر از انتهای ساقه را بریده و در آب جدید قرار داد . اگر گلها کمی پژمرده شده باشند ، می توان با قرار دادن در آب نیم گرم و زیردوش آنها را از پژمردگی در آورد .

خانواده: Gesneriaceae

از گیاهان این خانواده می‌توان بنفشه آفریقایی ، Episcians و Gloxinias را نام

برد. اکثر گیاهان این خانواده گرمسیری بوده و از اینرو در دماهایی بین $26/7^{\circ}\text{C}$ - $12/8$ براحتی رشد می‌نمایند. با قرار دادن در محیطی با نور ملایم یا تابش شدید و غیر مستقیم نور، گل می‌دهند. در این زمینه شایان توجه است که این گیاهان از نقطه نظر رشد خوب در نور مصنوعی شهرت جهانی دارند. گیاهان فوق نیاز به محیط کشتی مرطوب داشته و دمای آبی که جهت آبیاری استفاده می‌شود باید کمی بالاتر از دمای طبیعی اتاق باشد. در غیر اینصورت ایجاد لکه‌هایی بر روی برگ گیاه می‌نماید. رطوبت نسبی محیط بایستی در حدود ۵۰-۸۰ درصد باشد، که البته در صورت فراهم بودن سایر شرایط محیطی جهت رشد این گیاهان، پائین بودن درصد رطوبت تاثیر چندانی نخواهد داشت. با توجه به همین نکته اخیر، یعنی نیاز به رطوبت بالا، از مناسبترین گیاهان برای تراریوم محسوب می‌شوند.

گیاهان آویزی

نحوه نگهداری از گیاهان آویزی نسبت به سایر گیاهان به دلایل زیر فرق می‌کند.

از آنجائیکه هوای گرم تمایل به صعود دارد، دمای اطراف این گیاهان بالاتر از سایر گیاهان موجود در همان اتاق می‌باشد. (حدود $2/8^{\circ}\text{C}$ بالاتر است). جریان هوا در اطراف این گیاهان بیشتر می‌باشد.

با توجه به شرایط فوق، گیاهان آویزی سریعتر رطوبت محیط کشت خود را از دست داده و بنابراین نیاز به تناوب آبیاری بیشتری داشته و از آنجائیکه این گیاهان به خشکی هم خیلی حساس می‌باشند، همواره بایستی از نقطه نظر وارد آمدن شوك خشکی آنها را مورد بررسی قرار داد.

ارکیده‌ها

اکثر ارکیده‌ها بصورت هوایی (دارزی یا اپی فیت) بوده و تعدادی نیز از گروه گیاهان بر روی مواد پوسیده رشد میکنند.

بیان الگوی رشد و تشریحی ارکیده‌ها معمولاً ثابت نیست. ارکیده‌ها ممکن است Monopodial باشند که دارای روزنه بوده و برگها از هر دو طرف ساقه بوجود می‌آیند و یا اینکه Sympodial می‌باشند که حاوی اندامهای ذخیره‌ای بنام Pseudobulb بوده و بر روی هر کدام يك برگ وجود می‌آید.

گیاهان Sympodial هر سالی يك Pseudobulb تولید نموده و يك برگ نیز در سال تولید می‌نمایند. ارکیده‌ها در سه گروه حرارتی به گلدهی تحریک می‌گردند.

سرد $7/2^{\circ}\text{C} - 14/4^{\circ}\text{C}$

متوسط $12/8^{\circ}\text{C} - 21/1^{\circ}\text{C}$

گرم $16/7^{\circ}\text{C} - 26/7^{\circ}\text{C}$

در مجموع دامنه حرارتی $16/7^{\circ}\text{C} - 13/3^{\circ}\text{C}$ در شب و $16/7^{\circ}\text{C} - 16/7^{\circ}\text{C}$ در طی روز جهت رشد گیاه از همه مناسبتر می‌باشد.

ارکیده‌های دارزی (اپی فیت) را بر روی پوست درخت و خاک برگ بعضی از سرخسها و یا سایر محیطهای کشت سبک کاشته و آن را همواره مرطوب نگاه می‌دارند.

از آنجائیکه این نوع محیط کشت سبک آب را سریعاً زهکش نموده و از خود عبور می‌دهد، پس باید از مرطوب شدن تمامی محیط کشت اطمینان یافت و بدین منظور گلدان را برای چند لحظه در آب قرار می‌دهیم.

ارکیده‌های خاکزی را می‌توان در هر نوع محیط کشتی که سایر گیاهان آپارتمانی در آنها کاشته می‌شوند، پرورش داد و فقط باید توجه داشت که همواره خاک آن مرطوب باشد. جهت تعویض گلدان بایستی محیط کشت را تا جای ممکن

آبیاری نمود و بعد به آرامی گیاه را از گلدان خارج نموده و ریشه‌های پوسیده و مرده را قطع کرده و سپس گیاه را در گلدان جدید قرار داد. اکثر ارکیده‌ها نیاز به تکیه گاه یا قیم دارند.

در فصل پائیز و زمستان بایستی ارکیده‌ها را جلوی پنجره‌های جنوبی آفتابگیر و در تابستان و بهار جلوی پنجره‌های شرقی و غربی که نور مستقیم به آنها نتابد قرار داد. ارکیده هرچقدر بیشتر نور غیر مستقیم دریافت نماید جذابتر می‌گردد.

از آنجا که ارکیده‌ها نیاز رطوبتی بالائی دارند، با اسپری آب بر روی آنها می‌توان نتایج خیلی خوبی بدست آورد و چون رشد سریعی دارند، هر هفته یکبار نیاز به کوددهی داشته که بهتر است کود را نیز بصورت محلول در آب به گیاه داد.

منابع مورد استفاده:

1. Ornamental horticulture, Jack E. Ingels, 1992.
2. Practical horticulture, 1990
3. Orchids, Text by J. Oplt, springs books Illustrations by J. Kaplidka, 1972.
4. Introduction to Flouriculture, ROYA. Larson Editor, 1980.
5. پرورش، نگهداری و تکثیر گیاهان آپارتمانی، دکتر صانعی و دکتر فیاض

.۱۳۶۸

